

Herbsttag (2009)

Autumn day :: Syyspäivä

Ensemble :: Kokoonpano SSAATTBB
Duration :: Kesto 4 min
Publisher :: Kustantaja Sulasol S1489 www.sulasol.fi
Text :: Teksti Rainer Maria Rilke (DE)
Commissioned by :: Tilaaaja Deutsch-Deutscher Kammerchor
Premiere :: Kantaesitys Deutsch-Deutscher Kammerchor / Hannelore Pardall
Germany :: Saksa, viiii.2009

When I was commissioned to write a piece by the Deutsch-Deutscher Kammerchor (whose name derives from the fact that its roots were in a meeting of church music students from both sides of the West-East border just before German reunification in 1989), I did not specifically go looking for a text in German. But as so often happens, I came across a suitable text quite by chance and was pleasantly surprised to see that it was a minor poem by Rilke. And a quite accessible one at that, nowhere near as complex and opaque as, say, his *Duino Elegies*.

As the imagery of the text is rather simple, focusing on the bleakness of autumn both physically and mentally, the music too is structurally simple. The piece is based on a descending scale ostinato that shifts its focus as the harmonic environment demands. Although the texture is at times quite dense, the overall effect is spacious and austere, reinforced by the soprano solo swirling high above the rest towards the end, mimicking the swirling leaves in the poem.

© 2012 by Jaakko Mäntyjärvi
This text may be quoted in programme notes or similar contexts provided the source is credited.

Kun sain tilauksen "saksalais-saksalaiselta kamarikuorolta" (nimi johtuu siitä, että kuoro sai alkunsa länsi- ja itäsaksalaisten kirkkomusiikin opiskelijoiden tapaamisesta juuri ennen Saksojen yhdentymistä vuonna 1989), en varta vasten lähtenyt hakemaan saksankielistä tekstiä. Mutta kuten usein käy, sopiva teksti tuli vastaan täysin sattumalta, ja tässä tapauksessa oli iloinen yllätys, että kyseessä oli Rilken pienimuotoinen runo, joka kaiken lisäksi on hyvin selkeä – ei läheskään niin mutkikas ja vaikeaselkoinen kuin vaikkapa *Duinin elegiat*.

Koska runon kuvakieli on melko suoraviivaista, keskittyen syksyn fyysiseen ja henkiseen ankeuteen, on musiikkikin rakenteeltaan yksinkertaista. Teos perustuu laskevan asteikon muodostamaan ostinatoon, joka muuttaa muotoaan harmonisen ympäristön mukaan. Vaikka kudos on välillä hyvinkin tiheää, yleisvaikutelma on avara ja karu. Tätä vielä korostaa loppupuolen sopraanosoolo, joka leijuu kuoron yllä kuin runossa mainitut kieppuvat lehdet.

© 2012 Jaakko Mäntyjärvi
Tekstiä saa lainata käsiohjelmaa tai vastaavaa käyttöä varten kunhan lähde mainitaan.

Jaakko Mäntyjärvi: Herbsttag p. 2 :: s. 2

11 *mf hervor*
Herr: es ist Zeit. Der Som-mer war sehr groß. Leg dei-nen Schat-ten
mp
Herr: es ist Zeit. Der Som-mer war sehr groß. Leg dei-nen
mp
ei-t. Der Som-mer, Herr, der
mp
groß. Herr: der Som-mer war sehr groß.

11 *mf hervor*
8 Herr: es ist Zeit. Der Som-mer war sehr groß. Leg dei-nen Schat-ten
mp
groß, ist Zeit, der Som-mer war sehr groß, ist Zeit, der
mp
ei-t. Herr: es ist Zeit. Der Som-mer war sehr groß. Leg dei-nen
mp
groß, ist Zeit, der Som-mer war sehr groß, ist Zeit, der

14
auf die Son-nen-uh-ren, und auf den Flu-ren laß die Win-de los.
Schat-ten auf die Son-nen-uh-ren, und laß die Win-de los. Herr, der
Som-mer, Herr, der Som-mer, Herr, Herr: es ist
Son-nen-uh-ren, und auf die Flu-ren laß die Win-de, laß die Win-de los.

14
8 auf die Son-nen-uh-ren, und auf den Flu-ren laß die Win-de los.
Som-mer war sehr groß, ist Zeit, der Som-mer war sehr groß, ist Zeit, der
Schat-ten auf die Son-nen-uh-ren, der Som-mer war sehr groß.
Som-mer war sehr groß, ist Zeit, der Som-mer war sehr groß, ist Zeit, der